

derfra. Jeg kjenner Planen, fordi jeg har seet den fra det første Dieblit af, og jeg skal møde den, hvergang den træder frem paany. Hvorfor er Grundlovsparagrafen bleven, som den er, og hvorledes er den? Det er § 3, det gjælder om, og jeg skal tage den frem igjen. Den er netop bleven, som den er, fordi dette Spørgsmaal ikke maatte faae sin Afgjørelse i Grundloven, og derfor har den faaet en besynderlig og dobbelt Karakter. Paragrafen lyder saaledes: „Den evangelist-lutheriske Kirke er den danske Folkekirke“ — det er en Udtalelse paa en vis Maade af en Kjendsgjerning — „og understøttes som saadan af Staten“. Dette „som saadan“ refererer sig ikke til den evangelist-lutheriske Kirke, men hovedsagelig til „Folkekirken“, det vil sige, at saalænge den evangelist-lutheriske Kirke er Folkekirken, understøttes den af Staten. Men hvem er det, som skal afgjøre, om den evangelist-lutheriske Kirke til en given Tid er Folkekirke eller ikke? — Det er Staten, det kan Kirken ikke selv gjøre. Give vi Kirken disse Midler, faaer den blot Haab om, at den gennem Noget, der kaldes et geistligt Pønningssfond, har en Finger med i Spillet, kan den gaae bort fra at være en evangelist-lutherisk Kirke, eller, rettere sagt, den kan blive ved at være den evangelist-lutheriske Kirke, men ophøre at være Folkekirke, og da bliver den evangelist-lutheriske Kirke febt, men Folkekirken mager, og skulle vi da opfylde vor Forpligtelse imod den nye Folkekirke, komme vi til at blive fattige, det vil sige, vi komme til at hve paany det, som vi havde Midler til at raade over. Den foreliggende Lov staaer ikke som nogen Deel af Kirkeforfatningen — det er i det Hele taget en overordentlig vanskelig Sag at give sikkerviis nogen Deel af Kirkeforfatningen — men den er en Begrænsning mellem Kirkeforfatningen og det Verdslige. Naar den affattes saaledes, at vi kunne bruge den, siger den ikke, hvorledes Kirkeforfatningen skal dannes, men taler kun om den Form, hvori Staten kan og vil og er redebon til at overtage sin Forpligtelse, at hve Understøttelse til Folkekirken, og den siger mere ved paa denne Maade at tage Folkekirken ind under Statens Værn, thi den siger: Grundlovens Forpligtelse til at hve Folkekirken Understøttelse

er ikke udtømt ved, hvad der er bestemt i denne Lov, saafremt det nogensinde senere skulde vise sig, at Folkekirken ikke havde tilstrækkelige Midler til at bære sit Præstestab, naturligtviis saalænge den er en Kirke, der har et Præstestab: Det er altsaa det, denne Lov betyder: den giver en bestemt Fortolkning, som Tiden nu er, til Grundlovens § 3, og den sætter Statsmagten i Forbindelse med dem, der repræsenterer den kirkelige Myndighed, istand til at enes om, hvorledes denne skal blive til paa en saadan Maade, at den træder frem med fuldstændig Selvstændighed. Det er det, vi maa holde fast ved. Saalænge denne Strid vedbliver at bestaae mellem os om disse verdslige Midler, saalænge vi glemme, at den Augsburgske Konfession skyder fra sig med begge Hænder enhver Indblanding i de geistlige Midlers Anvendelse og lægger Myndigheden over til den verdslige Magt, saalænge faae vi ingen Kirkeforfatning, der svarer til sit rette Formaal, og da det er det, vi trakte efter, og det, som den ærede Minister vil, og da det hele Præstestab er derimod, saa gjør den ærede Minister haade Præstestabet og Kirken en slet Tjeneste ved paa nogensomhelst Maade, i nogensomhelst Form, selv kun for et Skin, at ville værge om disse Midler, som geistlige Midler; han opgiver der ved den Prioritet, han gennem Grundloven har deri. Han har imidlertid ikke Formuenhed til at gjøre det, han vil, det indrømmer han; han har ikke følt sig i Stand til at opfylde Kirkens Formaal med disse Midler; men han har først opgivet denne Prioritet, maa han vente her at møde en Modstand, som bestandig siger: Bliv indenfor disse Midlers Grændser — og det vil han ikke kunne gjøre. — Jeg vil endnu bestandig haabe, at naar vi have bearbejdet denne Lov ved anden Behandling, og vore gjenfirdige Ideer ere blevne udprægede skarper igjennem bestemte Lovbud, og vi da have underhandlet med den ærede Minister derom, vil han komme til at see, at det, som han nu troer er saa absolut nødvendigt, vil falde bort som en saadan Nødvendighed, og at det, vi foreslaae, har en langt større Grad af Simpelt. Jeg skal i Anledning af de sidste Ord „langt større Simpelt“ med et Par Ord vende mig til de ærede Medlemmer, der